

12.09.2016

Ryj/4

§ 796

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

HEL 2015-009757 T 11 01 05

UUDELY/5075/2015

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus (YVA-selostus) on laadittu kattavasti ja eri vaikutustyyppien arvioinnit on tehty laadukkaasti. YVA-selostuksen vaikutusarviointi avaa monipuolisesti maa-aineshankkeen ympäristövaikutuksia ja antaa tarpeellista lisätietoa myöhempiä päätöksentekovaiheita varten. Arviointiselostuksessa on otettu monipuolisesti esiin eri hankevaihtoehtojen vaikutukset. Keskeisimpiä selvitettäviä vaikutuksia ovat olleet ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyisyyteen, vesistöön, pohjaveteen, luontoon ja maisemaan kohdistuvat vaikutukset. Lisäksi tarkastelussa on ollut mukana mm. toiminnoista aiheutuva melu, tärinä ja liikenne. Tehtyjä tarkasteluja voidaan pitää riittävinä.

Maa-aineshankkeen lähtökohtana on tuottaa Östersundomin alueen rakentamiseen tarvittavat maa-ainekset mahdollisimman resurssi- ja kustannustehokkaasti sekä tuottaen mahdollisimman vähän ilmastoa lämmittäviä kasvihuonekaasuja. Kaupunginhallitus pitää tätä tavoitetta tärkeänä kokonaan uuden kaupunginosan rakentamisessa.

Arvioinnin mukaan kaikki tarkastellut vaihtoehdot ovat toteutuskelpoisia. Sijoituspaikan ja tarkemman toteutustavan valinta on tarkoituksenmukaisinta tehdä vasta myöhemmin, kun suunnitelmat ovat tarkentuneet. Östersundomin maa-aineshankkeen toteutuminen on vahvasti sidoksissa Östersundomin alueen rakentamisen toteuttamiseen ja hankkeen vaikutukset tulee nähdä osana koko alueen rakentamisen vaikutuksia. Kaupunginhallitus katsoo, että YVA-selostuksessa luontoon ja kulttuuriympäristöön kohdistuvat vaikutukset on tuotu selkeästi esiin ja arvioinnin tulokset ovat hyvin perusteltuja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

12.09.2016

Ryj/4

timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudely lausuntopyyntö 7.6.2016
- 2 Östersundomin maa-aines-YVA, ympäristövaikutusten arviointiselostus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausuntoa on pyydetty 16.9.2016 mennessä. Lausunnon lisäaikaa pyydetessä ELY-keskus on todennut, että edellä mainittu hankkeen lausunnoille varattu aika on jo erittäin poikkeuksellisesti pidennetty. Lisääajan antaminen tähän on ongelmallista, koska lainsäädäntö asettaa yhteysviranomaisen toiminnalle ehdottomat määräajat. Lausunnon antamiselle on kuitenkin myönnetty lisäaikaa 20.9.2016 asti.

YVA-arviointiselostus

Östersundomin alueelle suunnitellaan uutta asuinalueita, jonka rakentaminen vaatii huomattavaa massojen käsittelyä ja sijoittamista. Alueen rakentamiseen tarvitaan maa-aineksia, pääasiassa kiviainesjalosteita, noin 6 miljoonaa kuutiometriä. Toisaalta rakentamisessa muodostuu kaivumaita, joille tarvitaan välivarasto- ja loppusijoituspaikka. Loppusijoituspaikalle viedään sellaisia kaivumaita, joille ei voida osoittaa hyötykäyttökohdetta. Näitä arvioidaan muodostuvan Östersundomin alueelta noin 7 miljoonaa kuutiometriä. Tyypillisesti tällaisia maita ovat esimerkiksi savimaat.

Rakentamisen tukitoimintoja varten tarvitaan aluetta, jossa voidaan murskata louhetta, valmistaa asfalttia ja betonia sekä välivarastoida

maa-aineksia. Lisäksi aluetta tarvitaan purkumateriaalien kuten betonin ja tiilien käsittelyyn, kantojen käsittelyyn sekä asfaltin ja betonin valmistusta varten.

Östersundomin maa-aineshankkeen tarkoituksena on mahdollistaa tilapäinen massojen välivarastointi ja esikäsitteily Östersundomissa jätedirektiivin, jätelain etusijajärjestyksen sekä kaupungin valtuustostrategian mukaisesti.

Östersundomin maa-aineshankkeessa tarkastellaan eri vaihtoehtoja, joilla tarvittavat maa-ainespalvelut voidaan tuottaa. Hankkeen keskeisiä lähtökohtia ovat resurssitehokkuus sekä ympäristökuormituksen vähentäminen. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on mukana kolme päävaihtoehtoa sekä nollavaihtoehto, jossa maa-ainesten otto, käsittely ja loppusijoitus tapahtuisivat Östersundomin ulkopuolella.

Östersundomin maa-aineshankkeesta vastaa Helsingin kaupungin rakennusvirasto ja YVA-konsulttina toimii Sito Oy. Yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Hankkeen lähtökohta ja tarkoitus on tuottaa Östersundomin kaupungin rakentamiseen tarvittavat maa-ainespalvelut mahdollisimman resurssi- ja kustannustehokkaasti neitseellisiä luonnonvaroja säästämällä ja mahdollisimman vähän ilmastoa lämmittäviä kasvihuonekaasupäästöjä tuottaen. Hankealueella on tarkoitus ottaa kiviaineksia ja sijoittaa rakentamiseen kelpaamattomia kaivumaita. Lisäksi hankealueelle on suunniteltu rakentamisen tukitoimintoja, kuten maa-ainesten välivarastointia ja käsittelyä.

Östersundomin maa-aineshankkeella on kolme päävaihtoehtoa, joiden sijainti on osoitettu Östersundomin yleiskaavaehdotuksessa. Päävaihtoehdot ovat: vaihtoehto 1 (VE1) Långkärrsberget, vaihtoehto 2 (VE2) Hältingberget, vaihtoehto 3 (VE3) Norrberget. Kukin vaihtoehto jakautuu A ja B alavaihtoehtoihin, joten tarkasteltavana on yhteensä kuusi hankevaihtoehtoa (1A, 1B, 2A, 2B, 3A ja 3B). Hankealueilla vaihtoehdoissa B louheiden ja sijoitettavien kaivumaiden määrät ovat huomattavasti suurempia kuin vaihtoehdoissa A.

Hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitu kaikille hankevaihtoehdoille ja niiden alavaihtoehdoille kolmessa eri vaiheessa (alkuvaihe, keskivaihe ja loppuvaihe). Hankevaihtoehtojen ympäristövaikutukset kohdistuvat pääasiassa Östersundomin alueelle. Vaikutustenarviointi on pääsääntöisesti tehty nykytilanteeseen peilaten, sillä Östersundomin kaupunginosan rakentumisesta ja uusien herkkien kohteiden sijainnista ei ole vaikutusarvioinnin kannalta riittävän täsmällistä tietoa.

Maa-aineshankkeen toteuttaminen Östersundomin yleiskaava-alueella aiheuttaa myönteisiä ympäristövaikutuksia ilmastoon, luonnonvarojen

hyödyntämiseen sekä suunniteltuun maankäyttöön, kaavoitukseen ja yhdyskuntarakenteeseen. Muut hankkeesta aiheutuvat ympäristövaikutukset on arvioitu kielteisiksi nykytilaan peilaten. Kuitenkin yleiskaa-vaehdotuksen mukainen maankäyttö eli kaupunginosan rakentaminen aiheuttaa kielteisiä ympäristövaikutuksia, vaikka maa-aineshanketta ei toteutettaisikaan.

Luonnonvarojen hyödyntämisen suhteen B-vaihtoehtojen vaikutukset ovat merkittävyydeltään myönteisiä, sillä vaihtoehdot mahdollistavat kiviaineksen tuotannon lähellä rakentamiskohteita, edistävät kiviainetuotteiden kierrätystä ja vähentävät siten neitseellisen maa- ja kalliokiviaineksen ottotarvetta sekä vähentävät polttoaineen kulutusta oleellisesti. Ilmastovaikutukset on arvioitu B-vaihtoehtojen osalta kohtalaisen myönteisiksi ja A-vaihtoehtojen osalta jonkin verran myönteisemmiksi O-vaihtoehtoon verrattuna.

Luontoon kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan merkittäviksi vaihtoehdossa 1 ja kohtalaisiksi kielteisiksi vaihtoehdoissa 2 ja 3. Kaikissa hankevaihtoehdoissa luontovaikutukset ovat alkuvaiheessa merkittäviä, sillä alueet muuttuvat metsäympäristöstä rakennetun ympäristön alueeksi, ja nykyinen kasvipeite ja eläimistö häviävät lopullisesti rakennusten sekä asfaltti- ja sorapintojen alle jääviltä alueilta.

Vaihtoehdossa 1 (Långkärrsberget) menetetään kaksi paikallisesti arvokasta luontokohdetta (Långkärrsbergetin lehto ja kirjoverkkoperhose-siintymä). Lisäksi maakunnallisesti arvokas luontokohde (Kurängenin lehto- ja korpilaakso) sekä äärimmäisen uhanalainen luontotyyppi (tuore runsasravinteinen lehtokuvio) tuhoutuvat osittain. Vaihtoehdossa 2 (Hältingberget) menetetään maakunnallisesti arvokas luontokohde (Hältingbergetin lehto) ja paikallisesti arvokas luontokohde (Hältingbergetin räme). Vaihtoehdossa 3 (Norrberget) menetetään paikallisesti arvokas luontokohde (Norrbergetin räme).

Pintavesiin ja vesiluontoon kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan merkittävyydeltään kielteisiksi vaihtoehdoissa 2B ja 3B ja kohtalaisiksi kielteisiksi kaikissa A-vaihtoehdoissa (matalaotto) ja vaihtoehdossa 1B. Kaikissa hankevaihtoehdoissa vesistövaikutukset kohdistuvat puroihin tai jokiin. Vaihtoehdossa 1 (Långkärrsberget) vaikutukset kohdistuvat Korsnäsinpuroon ja Fallbäckeniin, vaihtoehdossa 2 (Hältingberget) Korsnäsinpuroon ja vaihtoehdossa 3 (Norrberget) Gumbölenpuroon ja alkuvaiheessa Östersundominpuroon. Hankealueelta 2 tuhoutuu yksi vesilailla suojeltu noro. Pohjaveteen kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan kohtalaiseni kielteisiksi vaihtoehdoissa 1A, 1B ja 2B ja vain vähän kielteisiksi vaihtoehdoissa 2A ja 3A ja 3B.

Meluvaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan erittäin merkittäviksi vaihtoehdossa 1B (Långkärssberget, syväotto), merkittäviksi vaihtoehdoissa 1A ja 3B sekä kohtalaisiksi vaihtoehdoissa 2A, 2B ja 3A. A-vaihtoehdoissa (matalaotto) meluisimmat toiminnot ajoittuvat alkuvaiheeseen ja B-vaihtoehdoissa (syväotto) alku- ja keskivaiheeseen. Vaihtoehdossa 1B meluvaikutukset ovat erittäin merkittäviä melun pitkän keston vuoksi. Ilmanlaatuun kohdistuvat vaikutukset on arvioitu kokonaisuudessaan kohtalaisen kielteisiksi kaikissa hankevaihtoehdoissa.

Ympäristövaikutusten kokonaismerkittävyyden osalta selostuksessa todetaan, että 0-vaihtoehdon ympäristövaikutuksia ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida liikennesuoritteita, liikenteen päästöjä, luonnonvaroja ja ilmastovaikutuksia lukuun ottamatta, koska maa-aineshankkeen tarkka sijainti ei ole tiedossa. Näin ollen ei voida arvioida esimerkiksi, millaisia luontoarvoja menetettäisiin, jos hanke toteutettaisiin jossain muualla kuin Östersundomin yleiskaava-alueella. On siten huomattava, että hankkeen toteuttaminen muualla ei välttämättä vähennä hankkeen haitallisia vaikutuksia, vaan ainakin osittain siirtää ne muualle.

Arvioinnin mukaan Östersundomin yleiskaava-alueen rakentamisesta aiheutuu samansuuntaisia negatiivisia ympäristövaikutuksia maa-aineshankkeeseen suunnitelluilla vaihtoehdoilla sijaintipaikoilla, vaikka maa-aineshanketta ei alueella toteutettaisikaan. Tällöin ainoastaan hankkeen aiheuttamat positiiviset vaikutukset yhdyskuntarakentamiseen, maankäyttöön ja kaavoitukseen sekä luonnonvaroihin ja ilmastoon, jäävät toteutumatta.

Saadut lausunnot

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta, kaupungin museo, kaupunkisuunnitteluvirasto ja kiinteistövirasto ovat antaneet lausuntonsa kaupunginhallitukselle.

Ympäristölautakunta on käsitellyt lausunnon antamista kokouksissaan 9.8. ja 30.8.2016, lautakunnassa asiasta äänestettiin. Ympäristölautakunta toteaa launnossaan, että ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu kattavasti ja eri vaikutustyyppien arvioinnit on tehty laadukkaasti. YVA-selostuksen vaikutusarviointi avaa monipuolisesti maa-aineshankkeen ympäristövaikutuksia ja antaa tarpeellista lisätietoa myöhempiä päätöksentekovaiheita varten. Maa-aineshankkeen tavoitetta tuottaa mahdollisimman vähän ilmastoa lämmittäviä kasvihuonekaasuja tärkeänä. Ympäristölautakunta pitää hyvänä, että keskeisimmät selvitettävät vaikutukset ovat olleet YVA-selostuksessa ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, vesistöön, pohjaveteen, luontoon ja maisemaan kohdistuvat vaikutukset. Maa-aines-YVAssa on arvioitu kolmea eri hankealuetta. Jokaisen hankealueen toteuttamisen

myötä nykyinen kasvillisuus tuhoutuu lopullisesti kyseiseltä alueelta. Kielteisiä vaikutuksia kohdistuu myös pintavesiin ja vesiluontoon. Jokaisen vaihtoehdon alueella sijaitsee huomionarvoisia luontokohteita, joihin kohdistuu joko suoria tai epäsuoria kielteisiä vaikutuksia. Ympäristölautakunta katsoo, että YVA-selostuksessa luontoon kohdistuvat vaikutukset on tuotu selkeästi esiin ja pitää merkittävänä huomiona, että luonnonalueille kohdistuu kaupunginosan rakentamisen myötä vastavia kielteisiä vaikutuksia, vaikka maa-ainekset sijoitettaisiin 0-vaihtoehdon mukaisesti Östersundomin rajojen ulkopuolelle.

Helsingin kaupunginmuseo - Keski-Uudenmaan maakuntamuseo toteaa lausunnossaan, että vaihtoehtojen aiheuttamien maisemaan kohdistuvien vaikutusten merkittävyyttä on arvioitu ja todettu, että vaihtoehdot tuottavat kohtalaisia kielteisiä vaikutuksia. Maisemavaikutukset ovat hankkeen alkuvaiheessa merkittäviä, kun lähes rakentamattomasta ympäristöstä raivataan kasvillisuus ja louhitaan kalliot. Kulttuuriympäristöön kohdistuvista vaikutuksista tuodaan selkeästi esiin, että vaihtoehtojen 3A ja 3B toteutuessa todennäköisesti toisen maailmansodan aikainen puolustusvarustus tuhoutuu. Muille maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta arvokkaaksi luokitelluille alueille tai kohteille ei aiheudu vaikutuksia. Vaurioiden maisemointiin tulee varautua ja mikäli vaihtoehto 3 toteutuu, on puolustusvarustuksen dokumentoituihin yhteydessä kaupunginmuseoon. Kaupunginmuseolla -Keski-Uudenmaan maakuntamuseolla ei ole muuta huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa lausunnossaan, että mikään tarkastelluista kolmesta vaihtoehdosta ei ole arvioinnin perusteella selkeästi muita parempi ympäristövaikutusten kannalta. Koska Östersundomin maa-aineshankkeen toteuttaminen on vahvasti sidottu Östersundomin alueen rakentamiseen toteuttamiseen, tulisi hankkeen vaikutukset nähdä osana koko alueen rakentamisen vaikutuksia. Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiselostus on asiantuntevasti laadittu ja että sen tulokset ovat hyvin perusteltuja. Kaupunkisuunnitteluvirastolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Kiinteistövirasto pitää Östersundomin maa-aineshanketta erittäin kannatettavana ja toteaa, että selostuksessa on otettu monipuolisesti huomioon eri hankevaihtoehtojen vaikutukset. Tehtyjä tarkasteluja voidaan pitää riittävinä. Vaikutusten kokonaismerkittävyydestä on esitetty arviot. Tuloksia tarkasteltaessa on otettava huomioon, että vaikutukset on arvioitu pääasiassa tilanteissa, joissa ei ole tehty suojauksia esimerkiksi pölyn tai melun leviämisen estämiseksi. Myöskään sääolosuhteiden kuten tuulen vaikutusta ei ole otettu huomioon. Erilaisilla suojaustoimenpiteillä voidaan haitallisia vaikutuksia vähentää huomattavasti. Tämä on

12.09.2016

Ryj/4

otettava huomioon, kun arvioidaan hankkeen vaikutusten kokonaismerkittävyyttä.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että ympäristövaikutusten arviointiselostus on laadittu asiantuntevasti ja sen tulokset ovat hyvin perusteltuja.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uudely lausuntopyyntö 7.6.2016
- 2 Östersundomin maa-aines-YVA, ympäristövaikutusten arviointiselostus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 09.08.2016 § 265

HEL 2015-009757 T 11 01 05

Lausunto

Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Käsittely

09.08.2016 Pöydälle

Pöydällepanoehdotus:

Leo Stranius: Ympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

12.09.2016

Ryj/4

29.09.2015 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Juha Korhonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32080
juha.korhonen(a)hel.fi
Eeva Pitkänen, johtava ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 8.8.2016

HEL 2015-009757 T 11 01 05

Uudenmaan ELY-keskus 7.6.2016

Lausuntopyyntö

Uudenmaan ELY-keskus on kirjeessään 7.6.2016 pyytänyt Helsingin kaupungilta lausuntoa Helsingin kaupungin rakennusviraston Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista 16.9.2016 mennessä. Hallintokeskus on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon 9.8.2016 mennessä.

Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointi

Östersundomin alueen rakentamiseen tarvitaan maa-aineksia, pääasiassa kiviainesjalosteita, noin 6 miljoonaa kuutiometriä. Toisaalta rakentamisessa muodostuu kaivumaita, joille tarvitaan välivarasto- ja loppusijoituspaikka. Loppusijoituspaikalle viedään sellaisia kaivumaita, joille ei voida osoittaa hyötykäyttökohdetta. Näitä arvioidaan muodostuvan Östersundomin alueelta noin 7 miljoonaa kuutiometriä. Tyypillisesti tällaisia maita ovat esimerkiksi savimaat.

Rakentamisen tukitoimintoja varten tarvitaan aluetta, jossa voidaan murskata louhetta, valmistaa asfalttia ja betonia sekä välivarastoida maa-aineksia. Lisäksi aluetta tarvitaan purkumateriaalien kuten betonin ja tiilien käsittelyyn, kantojen käsittelyyn sekä asfaltin ja betonin valmistusta varten.

Östersundomin maa-aineshankkeen tarkoituksena on mahdollistaa tilapäinen massojen välivarastointi ja esikäsitteily Östersundomissa jätedirektiivin, jätelain etusijajärjestyksen sekä kaupungin valtuustostrategian mukaisesti.

Östersundomin maa-aineshankkeella pyritään luomaan hyvät edellytykset rakentamisen massatasapainolle ja ekotehokkuudelle. Massatasapainolla tarkoitetaan sitä, että maamassoja pyritään rakentamisen aikana hyödyntämään ja sijoittamaan Östersundomin yleiskaava-alueella siten, että sieltä lähtevät ja sinne tuotavat materiaalit sijaitsevat lähellä ylijäämämaiden syntypaikkaa ja kiviainesten käyttökohteita.

Hanke mahdollistaa kiviainesten pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen ottamisen sekä rakentamiseen kelpaamattomien kaivumaiden sijoittamisen hankealueella, joka sijaitsee lähellä näiden kaivumaiden syntypaikkaa ja kiviainesten käyttökohteita. Mahdollisuudet lyhyisiin, osittain molempiin suuntiin kuormaan siirtäviin kuljetuksiin, ovat sekä taloudellisesti että ympäristöllisesti järkeviä. Ne edistävät rakentamisen kustannusten pysymistä kohtuullisina ja samalla hillitsevät kuljetusten aiheuttamia päästöjä sekä vähentävät tieverkon kulumista. Lisäksi hankkeen tavoitteena on mahdollistaa alueelle muita kiviainesten ottamiseen ja aineiden käsittelyyn liittyviä toimintoja.

Tämä hanke ei koske rakentamisen yhteydessä tehtäviä työmaiden sisäisiä tai työmaiden välisiä massojen siirtoja.

Östersundomin yhteisessä yleiskaavaehdotuksessa 9.12.2014 on osoitettu hankkeelle kolme vaihtoehtoista sijaintipaikkaa.

- VE 1 Långkärrsberget
- VE 2 Hältingberget
- VE 3 Norrberget

Östersundomin maa-aines-YVA:ssa on tarkasteltu näiden hankevaihtoehtojen ympäristövaikutuksia sekä ns. nollavaihtoehtoa, jossa maa-ainesten otto, käsittely ja loppusijoitus tapahtuvat muualla kuin Östersundomin alueella.

Ympäristövaikutusten kokonaismerkittävyyden osalta selostuksessa todetaan, että 0-vaihtoehdon ympäristövaikutuksia ei ole tässä vaiheessa mahdollista arvioida liikennesuoritteita, liikenteen päästöjä, luonnonvaroja ja ilmastovaikutuksia lukuun ottamatta, koska maa-aineshankkeen tarkka sijainti ei ole tiedossa. Näin ollen ei voida arvioida esimerkiksi, millaisia luontoarvoja menetettäisiin, jos hanke toteutettaisiin jossain muualla kuin Östersundomin yleiskaava-alueella. On siten huomattava, että hankkeen toteuttaminen muualla ei välttämättä vähennä hankkeen haitallisia vaikutuksia, vaan ainakin osittain siirtää ne muualle.

Arvioinnin mukaan Östersundomin yleiskaava-alueen rakentamisesta aiheutuu samansuuntaisia negatiivisia ympäristövaikutuksia maa-aineshankkeeseen suunnitelluilla vaihtoehtoisilla sijaintipaikoilla, vaikka maa-aineshanketta ei alueella toteutettaisikaan. Tällöin ainoastaan

hankkeen aiheuttamat positiiviset vaikutukset yhdyskuntarakentamiseen, maankäyttöön ja kaavoitukseen sekä luonnonvaroihin ja ilmastoon, jäävät toteutumatta.

Lausunto

Östersundomin yleiskaavoituksen yhteydessä on selvitetty mahdollisuuksia ekologisesti ja teknistaloudellisesti perustellulle tavalle järjestää rakentamisen aikana tapahtuva maa-ainesten kuljetus ja käsittely alueella siten, että tavoite massatasapainosta ja kiviaineshuollon omavaraisuudesta toteutuu. Selvitysten perusteella Östersundomin yleiskaavaehdotukseen 9.12.2014 on merkitty kolme vaihtoehtoista sijaintia alueille ylijäämämaiden loppusijoitukseen, massojen käsittelyyn sekä kiviaineshuoltoon liittyviä rakentamisen tukitoimintoja varten.

Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointi on tehty yhteistyössä Helsingin rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kesken. Arviointi perustuu 9.12.2014 päivättyyn Östersundomin yleiskaavaehdotukseen, joka asetettiin nähtäville keväällä 2015.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että yleiskaavaehdotusta tullaan muuttamaan 9.12.2014 päivätystä versiosta. Muutoksista ei viraston näkemyksen mukaan kuitenkaan aiheudu merkittäviä muutoksia maa-aines-YVA:n lähtökohtiin, YVA:ssa esitettyihin massamäärien suuruusluokkiin eikä YVA:n tuloksiin.

Kaupunkisuunnitteluviraston tavoitteena on, että muutetussa kaavaehdotuksessa tullaan osoittamaan vain yksi kolmesta arvioinnin kohteena olleista alueista maa-aineshankkeen edellyttämiä toimintoja varten. Päätöksen valittavasta kohteesta tekee kaupunginhallitus rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston esityksen perusteella.

Virasto katsoo, että mikään tarkastelluista kolmesta vaihtoehdoista ei arvioinnin perusteella ole selkeästi muita edullisempi tai epäedullisempi ympäristövaikutusten kannalta. Näin ollen yleiskaavaehdotuksessa esitetävän vaihtoehdon valintaan vaikuttaa myös vaihtoehtojen toiminnallinen ja taloudellinen vertailu.

Kaupunkisuunnitteluvirasto korostaa, että koska Östersundomin maa-aineshankkeen toteuttaminen on vahvasti sidottu Östersundomin alueen rakentamisen toteuttamiseen, tulisi hankkeen vaikutukset nähdä osana koko alueen rakentamisen vaikutuksia.

Kaupunkisuunnitteluvirasto katsoo, että kyseinen ympäristövaikutusten arviointi on asiantuntevasti laadittu ja että sen tulokset ovat hyvin perusteltuja.

12.09.2016

Ryj/4

Kaupunkisuunnitteluvirastolla ei ole muuta huomautettavaa Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto 25.9.2015

Lisätiedot

Ilkka Laine, projektipäällikkö, puhelin: 310 37055
ilkka.laine(a)hel.fi

Pekka Leivo, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37388
pekka.leivo(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Tonttiosasto 8.8.2016

HEL 2015-009757 T 11 01 05

Kaupunginhallitus on pyytänyt kiinteistövirastolta lausuntoa rakennusviraston Östersundomin maa-aines –hankkeen arviointiselostuksesta. Kiinteistövirasto antaa selostuksesta seuraavan lausunnon.

Östersundomin alueelle suunnitellaan uutta asuinaluetta, jonka rakentaminen vaatii huomattavaa massojen käsittelyä ja sijoittamista. Östersundomin maa-aineshankkeessa tarkastellaan eri vaihtoehtoja, joilla tarvittavat maa-ainespalvelut voidaan tuottaa. Hankkeen keskisiä lähtökohtia ovat resurssitehokkuus sekä ympäristökuormituksen vähentäminen. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on mukana kolme päävaihtoehtoa sekä nollavaihtoehto, jossa maa-ainesten otto, käsittely ja loppusijoitus tapahtuisivat Östersundomin ulkopuolella.

Selostuksessa on otettu monipuolisesti huomioon eri hankevaihtoehtojen vaikutukset. Tarkastelussa on ollut mukana mm. toiminnoista aiheutuva melu, tärinä ja liikenne, sekä vaikutukset maisemaan, vesiin, ilmanlaatuun ja ihmisten elinoloihin. Tehtyjä tarkasteluja voidaan pitää riittävinä.

Vaikutusten kokonaismerkittävydestä on esitetty selostuksessa arviot. Tuloksia tarkasteltaessa on otettava huomioon, että vaikutukset on arvioitu pääasiassa tilanteissa, joissa ei ole tehty suojauksia esimerkiksi pölyn tai melun leviämisen estämiseksi, eikä esimerkiksi sääolosuhte-

den kuten tuulen vaikutusta ole otettu huomioon. Erilaisilla suojaustoimenpiteillä voidaan haitallisia vaikutuksia vähentää huomattavasti. Tämä on otettava huomioon, kun arvioidaan hankkeen vaikutusten kokonaismerkittävyyttä.

Arvioinnin mukaan kaikki tarkastellut vaihtoehdot ovat toteutuskelpoisia. Arviointiselostuksessa ei tarvitse valita toteutettavaa vaihtoehtoa. Sijoituspaikan ja tarkemman toteutustavan valinta on siten tarkoituksenmukaista tehdä vasta myöhemmin, kun suunnitelmat ovat tarkentuneet.

Kiinteistövirasto pitää Östersundomin maa-aines -hanketta erittäin kannatettavana. Maa-aineksiin liittyvien palvelujen paikallisella tuottamisella ja kiven syväotolla voidaan huomattavasti edistää resurssitehokkuutta, vähentää murskattavien kallioiden pinta-alatarvetta sekä olennaisesti vähentää rakentamisesta aiheutuvia päästöjä. Jatkovalmistelussa on keskityttävä todettujen haittavaikutusten vähentämiseen. Haittoja voidaan huomattavasti vähentää mm. maavalleilla, sijoittamalla murskauslaitteisto rakennukseen, asettamalla käytettävälle konekalustolle melurajoja, rajaamalla toiminta-aikaa, valitsemalla maanpäällisen kiveänoton haitattomin aloitus- ja etenemissuunta sekä tarkentamalla ajoyhteyksiä. Toiminnan käynnistäminen tullee liikenneturvallisuussyistä vaatimaan kevyen liikenteen yhteyksien parantamista kulkureitin varrella, erityisesti jos reitti tulee kulkemaan Sakarinmäen koulun vierestä.

Kiinteistövirasto 28.9.2015

Lisätiedot

Peter Haaparinne, toimistopäällikkö, puhelin: 310 31864
peter.haaparinne(a)hel.fi

Kati Valkama, ympäristösuunnittelija, puhelin: 09 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 1.8.2016

HEL 2015-009757 T 11 01 05

Kaupunginhallitus on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseon, Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausuntoa Östersundomin maa-aines, ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Helsingin kaupunginmuseo, Keski-Uudenmaan maakuntamuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Vaihtoehtojen aiheuttamien maisemaan kohdistuvien vaikutusten merkittävyyttä arvoitu ja todettu, että vaihtoehdot tuottavat kohtalaisia kiel-

12.09.2016

Ryj/4

teisiä vaikutuksia. Maisemavaikutukset ovat hankkeen alkuvaiheessa merkittäviä, kun lähes rakentamattomasta ympäristöstä raivataan kasvillisuus ja louhitaan kalliot. Kulttuuriympäristöön kohdistuvista vaikutuksista tuodaan selkeäsi esiin, että vaihtoehtojen 3A tai 3B toteutuksessa todennäköisesti toisen maailmansodanaikainen puolustusvarustus tuhoutuu. Muille maiseman tai kulttuuriympäristön kannalta arvokkaiksi luokitelluille alueille tai kohteille ei aiheudu vaikutuksia.

Yleisesti vaikutuksista todetaan, että hankealueet muuttuvat metsäympäristöstä rakennetun ympäristön alueeksi, ja nykyinen kasvipeite ja eläimistö häviävät lopullisesti sora- ja asfalttipintojen alle jääviltä alueilta.

Yva-selvityksen perusteella voi todeta, että maa-ainesten täyttö ja otto aiheuttavat maisemassa näkyvän ja haitallisen muutoksen, jolla on vähintään paikallista vaikutusta. Vaurioiden maisemointiin tulee varautua. Mikäli vaihtoehto 3 toteutuu, on puolustusvarustuksen dokumentoinnin osalta oltava yhteydessä Helsingin kaupunginmuseoon.

Helsingin kaupunginmuseolla - Keski-Uudenmaan maakuntamuseolla ei ole muuta huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 25.9.2015

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 19.10.2015 § 990

HEL 2015-009757 T 11 01 05

Lausunto

Kaupunginhallitus päätti antaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Östersundomin maa-aineshankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus toteaa, että Östersundomin maa-aineshanke on kannatettava. Maa-ainesten paikallisella käsittelyllä ja sijoittamisella voidaan edistää resurssitehokkuutta ja tuottaa mahdollisimman vähän ilmastomuutosta edistäviä hiilidioksidipäästöjä. Arviointiohjelmassa on esitetty kattavasti ja paikoin yksityiskohtaisesti suunniteltu maa-aineshanke. Tarkasteltavia vaihtoehtoja voidaan pitää riittävinä ja valittuja alueita asianmukaisina. Hankealueiden nykytilakuvaukset ovat laadukkaita ja suunniteltu arviointi riittävä.

12.09.2016

Ryj/4

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Timo Linden, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566